

PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS ETIKOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL VALDO KANIŠAUSKO

2020-08-26 Nr.

Pakruojis

Pakruojo rajono savivaldybės tarybos Etikos komisija (toliau – Komisija): Komisijos pirmininkė Erika Kižienė, nariai: Kęstutis Malinauskas, Alvydas Žuvininkas, Remigijus Giedraitis, Dolija Kublickienė, Stanislovas Montvidas, įvertinusi tarybos nario Valdo Kanišausko elgesio atitiktis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis bei įvertinusi tyrimo metu surinktą medžiagą, n u s t a t ė :

Tyrimo pagrindas ir dalykas

2020 m. birželio 22 d. Komisija iniciavo ir vadovaudamasi Pakruojo rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos veiklos nuostatų, patvirtintų Pakruojo rajono savivaldybės tarybos (toliau – taryba) 2019 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-199 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos veiklos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 27.1 punktu, priėmė sprendimą pradėti tyrimą, kurio metu buvo aiškinamasi, ar Pakruojo rajono savivaldybės tarybos narys Valdas Kanišauskas nepažeidė Įstatymo reikalavimų vengti interesų konflikto, o jam kilus – nusišalinti. 2020 m. liepos 28 d. Komisijos posėdžio metu, vadovaujantis Nuostatų 44 punktu, priimtas sprendimas tyrimo terminą pratęsti iki 2020 m. rugpjūčio 26 d.

Komisija aiškinosi, ar 2020 m. balandžio 22 d. Vietinio ūkio, kaimo ir aplinkos komiteto (toliau – komitetas) posėdžio metu tarybos narys Valdas Kanišauskas, prieš pradėdamas svarstyti komiteto posėdžio darbotvarkės 5 klausimą „Dėl UAB „Pakruojo komunalininkas“ 2019 metų veiklos ataskaitos patvirtinimo“, kuris jam kėlė interesų konfliktą, tinkamai atliko deklaruojančio asmens pareigą nusišalinti, ar informavo komiteto posėdžio pirmininką apie interesų konfliktą, ar pareiškė apie nusišalinimą nuo klausimo svarstymo.

Komisija vertina, ar tarybos narys Valdas Kanišauskas nepažeidė Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto ir 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų, įpareigojančių vengti interesų konflikto ir nusišalinti nuo interesų konflikto keliančių klausimų svarstymo ir priėmimo.

Nustatytos faktinės aplinkybės

1. Valdas Kanišauskas nuo 2019 m. balandžio 17 d. yra tarybos narys.
2. Valdas Kanišauskas atstovauja Lietuvos socialdemokratų partijai. Yra tarybos Etikos komisijos narys bei tarybos Vietinio ūkio, kaimo ir aplinkos komiteto narys.
3. Valdas Kanišauskas yra viešosios įstaigos „Valdresta“ savininkas ir vadovas. Įstaiga užsiima privačių namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų paslaugų teikimu, kraštovaizdžio tvarkymu, įstaigų administracine ir aptarnavimo veikla. Išvardintomis veiklomis užsiima ir Pakruojo rajono savivaldybės valdoma Uždaroji akcinė bendrovė (toliau – UAB) „Pakruojo komunalininkas“.

4. 2020 m. balandžio 22 d. vyko komiteto posėdis, į kurio darbotvarkę 5 klausimu buvo įtrauktas sprendimo projektas „Dėl UAB „Pakruojo komunalininkas“ 2019 metų veiklos ataskaitos patvirtinimo“ (toliau – sprendimo projektas). Sprendimo projektu buvo prašoma patvirtinti UAB „Pakruojo komunalininkas“ 2019 m. veiklos ataskaitą. Diskusija kilo dėl atliekų tvarkymo aikštelių esančių rajone, kurios šiuo metu nenaudojamos.

5. Tarybos narys Valdas Kanišauskas nei prieš komiteto posėdį, nei komiteto posėdžio metu prieš pradėdamas svarstyti šio sprendimo projektą nepareiškė apie nušalinimą nuo klausimo svarstymo, nors klausimo svarstymas jam kėlė interesų konfliktą.

Valdo Kanišausko paaiškinimas

Valdas Kanišauskas paaiškino, kad 2020 m. balandžio 22 d. dalyvavo komiteto posėdyje. Posėdžio darbotvarkėje buvo svarstomas Pakruojo rajono savivaldybės administracijos ir UAB „Pakruojo komunalininkas“ parengtas sprendimo projektas „Dėl UAB „Pakruojo komunalininkas“ 2019 metų veiklos ataskaitos patvirtinimo“. Valdas Kanišauskas dalyvavo šio klausimo svarstyme.

Komiteto posėdžio metu bendrovės vadovui uždavė klausimų, susijusių su komunalinių atliekų aikštelėmis, kurios buvo įrengtos kai kuriose rajono vietose, šiuo metu yra neveikiančios, apie galimybę jas perimti bendrovės žinion, atnaujinti veiklą jose, sukurti jose darbo vietas ir pan.

Kadangi posėdis vyko nuotoliniu būdu, „užstrigus“ internetiniam ryšiui, jis buvo atjungtas nuo diskusijos ir balsavimo dėl sprendimo projekto nedalyvavo.

Jis nemano, kad turėjo pareigą nusišalinti nuo šio klausimo svarstymo, nes svarstant šį klausimą neturėjo ir, žiūrint į ateitį, neturėtų jokio turinio ar neturinio suinteresuotumo.

Vien tai, kad jis yra viešosios įstaigos „Valdresta“ vadovas ir kad jo vadovaujama įstaiga užsiima šiomis pagrindinėmis veiklos rūšimis kaip: privačių namų ūkių veikla, susijusi su savoms reikmėms tenkinti skirtų nediferencijuojamų paslaugų teikimu (EVRK 98.2), kraštovaizdžio tvarkymas (EVRK 81.3), įstaigų administracinė ir aptarnavimo veikla (EVRK 82.1), o paskutines dvi veiklas vykdo ir UAB „Pakruojo komunalininkas“, šiuo atveju jam nekelia privačių interesų konflikto.

Sprendimo projektas buvo dėl UAB „Pakruojo komunalininkas“ ataskaitos patvirtinimo. Dalyvaujant šio sprendimo projekto svarstyme, ar net ir priimant sprendimą, jis neturėjo ir neturi jokio privataus intereso ar asmeninio suinteresuotumo iš to nei karjeros, nei finansine padėtimi ir pan.. Jis teigia, kad jokios naudos neturėjo, neturi ir neturės.

Pasak Valdo Kanišausko, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pasisakęs, kad Etikos komisija, pripažindama, jog valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo veikė interesų konflikto situacijoje, kiekvienu atveju turi aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyti, *kokios faktinės aplinkybės patvirtina asmens turėtą turinį ar neturtinį suinteresuotumą*. Šių aplinkybių vertinimas negali būti grindžiamas prielaidomis, nerealiomis ar mažai tikėtinomis hipotetinėmis išvadomis ir spėliojimais apie valstybinėje tarnyboje dirbančio asmens galbūt turėtą ar ateityje būsiantį suinteresuotumą.

Jis mano, kad Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų nepažeidė.

Teisinis veiklos vertinimas ir motyvai

Nustatyta, kad tarybos narys Valdas Kanišauskas 2019 balandžio 17 d. prisiekė Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatyta tvarka ir įgijo visas valstybės politiko teises.

Valstybinėje tarnyboje dirbančius asmenis Įstatymas įpareigoja teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog konfliktas yra (Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punktas). Tokiems asmenims Įstatymas draudžia dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus, kurie kelia interesų konfliktą (Įstatymo 11 straipsnio 1 dalis).

Būdamas interesų konflikto situacijoje, kai yra sprendžiamas klausimas, susijęs su jo privačiais interesais, valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo prieš pradėdamas atitinkamo sprendimo rengimo,

svarstymo ar priėmimo procedūrą arba pačios procedūros metu privalo informuoti asmenis, kurie kartu dalyvauja rengiant, svarstant ar priimant sprendimą, apie esamą interesų konfliktą, pareikšti apie nusišalinimą ir jokia forma nedalyvauti toliau rengiant, svarstant ar priimant sprendimą (Įstatymo 11 straipsnio 2 dalis).

Įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje interesų konfliktas apibrėžiamas kaip situacija, kai valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, kuris susijęs su jo privačiais interesais. Viešieji interesai Įstatyme suprantami kaip visuomenės suinteresuotumas, kad asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, visus sprendimus priimtų nešališkai ir teisingai (Įstatymo 2 straipsnio 3 dalis), o privatūs interesai – asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje (ar jam artimo asmens) asmeninis turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarybines pareigas (Įstatymo 2 straipsnio 2 dalis).

Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyta, kas numatytam pažeidimui kvalifikuoti pakanka nustatyti, kad asmuo nepasielgė taip, kad nekiltų abejonių, jog egzistuoja interesų konfliktas, t. y. nesiėmė Įstatyme numatytų priemonių interesų konfliktui išvengti: nevykdė Įstatymo 11 straipsnyje įtvirtintos pareigos nusišalinti nuo dalyvavimo rengiant, svarstant ar priimant sprendimus, sukeliančius interesų konfliktą. Konfliktą kelia asmens galimas šališkumas priimant sprendimus, jo teigiamas arba neigiamas nusistatymas, dėl kurių jis negali išlikti objektyvus ir nešališkas. Todėl valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo privalo vengti net interesų konflikto regimybės. Toks teisės aiškinimas grindžiamas Įstatymo 1 straipsnyje įtvirtinta šio įstatymo paskirtimi, kuria siekiama įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-3154/2011; 2012 m. rugsėjo 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A146-2624/2012; 2014 m. spalio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A525-1394/2014).

Vertinant asmens veiksmų atitiktį Įstatymo 11 straipsnio 1 ir 2 dalies nuostatomis būtina išsiaiškinti tik tą faktinę aplinkybę, ar valstybinėje tarnyboje dirbantis asmuo dalyvavo rengiant, svarstant, priimant ar kitaip paveikiant sprendimus, galinčius sukelti jam interesų konfliktą, ir ar vykdė Įstatymo 11 straipsnyje įtvirtintą pareigą nusišalinti (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. lapkričio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-438-1334/2014).

Atkreiptinas dėmesys, kad savivaldybės tarybos nario pareiga vengti interesų konflikto ir nusišalinti nuo tokį konfliktą keliančių klausimų svarstymo ir balsavimo yra įtvirtinta ir Vietos savivaldos įstatymo 13 straipsnio 10 dalyje.

Atlikusi tyrimą Komisija nustatė, kad tarybos narys Valdas Kanišauskas, aktyviai dalyvavo sprendimo projekto svarstyme, uždavinėjo klausimus sprendimo projektą pristatančiam asmeniui – UAB „Pakruojo komunalininkas“ direktoriui Stasiui Lembučiuui, nes buvo asmeniškai suinteresuotas parengtu sprendimo projektu, kadangi pats yra UAB „Pakruojo komunalininkas“ konkurencingos VŠĮ „Valdresta“, kuri užsiima tokiomis pat veiklomis kaip ir UAB „Pakruojo komunalininkas“, savininkas ir vadovas, dėl ko turėjo aktyviais ir aiškiai išreikštais veiksmais nusišalinti (pareikšti nusišalinimą) nuo sprendimo projekto svarstymo ar priėmimo ir nedalyvauti šiose procedūrose.

Iš pateiktos informacijos matyti, kad Komiteto posėdyje Valdas Kanišauskas neįvykdė savo prievolės nusišalinti nuo jam interesų konfliktą keliančio komiteto posėdžio darbotvarkės 5 klausimo „Dėl UAB „Pakruojo komunalininkas“ 2019 metų veiklos ataskaitos patvirtinimo“ bet kokio svarstymo, aptarimo, klausimų uždavimo, kurie tiesiogiai susiję su jo valdomos įstaigos veikla.

Komisija vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekso 6 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos veiklos nuostatų, patvirtintų Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2019 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. T-199 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės tarybos Etikos komisijos veiklos nuostatų patvirtinimo“, 38 ir 45.2 punktais, protingumo principu n u s p r e n d ė :

1. Pripažinti, kad Pakruojo rajono savivaldybės tarybos narys Valdas Kanišauskas, 2020 m. balandžio 22 d. Vietinio ūkio, kaimo ir aplinkos komiteto posėdžio metu, svarstęs komiteto posėdžio darbotvarkės 5 klausimą „Dėl UAB „Pakruojo komunalininkas“ 2019 metų veiklos ataskaitos

patvirtinimo“, domėjęsis apie komunalinių aikštelių perėmimą UAB „Pakruojo komunalininkas“ žinion, kai keliami klausimai buvo tiesiogiai susiję su jo valdomos viešosios įstaigos „Valdresta“ veikla, pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto, 11 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas.

2. Sprendimo kopiją išsiųsti Pakruojo rajono savivaldybės tarybos nariui Valdui Kanišauskui ir Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai.

3. Komisijos sprendimą paskelbti Savivaldybės interneto tinklapyje www.pakruojis.lt

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos valstybės politikų elgesio kodekse nustatyta tvarka Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo arba jo įteikimo valstybės politikui, dėl kurio yra priimtas sprendimas, dienos.

Komisijos pirmininkė

Erika Kižienė

Komisijos balsavimo rezultatai:

Priimtas balsų dauguma.

Erika Kižienė (pirmininkė) – už.

Kęstutis Malinauskas – prieš.

Stanislovas Montvidas – prieš.

Dolija Kublickienė – už.

Remigijus Giedraitis – prieš.

Alvydas Žuvininkas – už.